218010 ـ حکم برداشتن موی زیر ابرو

سوال

آیا برداشتن موی زیر ابروها بدون تغییر شکل ابرو جایز است؟ این موی کمی است و به ابروها متصل نیست.

پاسخ مفصل

الحمدلله.

اولا:

از ابن مسعود ـ رضی الله عنه ـ ثابت است که فرمود: «الله زنان خالکوب و زنانی که خالکوبی می‌شوند و زنانی که ابرو باریک می‌کنند و زنانی که برای زیبایی دندان‌ها را می‌تراشند و خلق الله تعالی را تغییر می‌دهند نفرین کرده است و چرا نفرین نکنم کسانی را که پیامبر ـ صلی الله علیه وسلم ـ نفرین نموده و این در کتاب الله است که: {هرآنچه پیامبر به شما داده بگیرید و از هرچه شما را از آن باز داشته دست بکشید}». به روایت بخاری (۵۹۳۱).

و از ابن عباس روایت است که فرمود: «وصل کنندهٔ مو و صل شونده، و آنکه ابرو می‌کند و آنکه برایش این کار را انجام می‌دهد، و آنکه خالکوبی می‌کند و آنکه خالکوبی می‌شود، بدون آنکه این کار بدون بیماری [و عیبی] باشد، لعنت شده‌اند». به روایت ابوداوود (۴۱۷۰) و حافظ ابن حجر در فتح الباری (۱۰/ ۳۷۶) سند آن را حسن دانسته است. آلبانی در «صحيح أبي داود» (۴۱۷۰) نیز آن را صحیح دانسته است.

علما بر اساس احادیث، «کندن» موهای ابرو را مورد نهی دانسته‌اند.

در «الموسوعة الفقهية الكويتية» (۱۴/ ۸۱) آمده است:

«فقها بر این اتفاق نظر دارند که کند موی ابروها در «نمص» صورت که از آن نهی شده قرار می‌گیرد».

ثانیا:

حد ابرو:

موی ابرو همان مویی است که بر استخوان برجستهٔ بالای چشمان قرار دارد.

ابن منظور ـ رحمه الله ـ می‌گوید:

«ابروها: دو استخوانی هستند که بالای چشمان قرار دارند، با گوشت و موی آن و این صفتی است غالب و جمع آن حواجب است و گفته شده: حاجب (ابرو) همان مویی است که بر روی این استخوان برجسته است، و برای آن حاجب (ابرو) نامیده شده که چشمان را از پرتو خورشید در حجاب نگه می‌دارد». (لسان العرب: ۱/ ۲۹۸ـ۲۹۹).

این تعریف و حد ابرو در لغت و در عرف همهٔ مردم است.

بر این اساس، چنانکه به نظر می‌رسد مویی که شما دربارهٔ آن پرسیده‌اید ملحق به ابروست زیرا اگرچه از موی اصلی جدا افتاده اما به آن ملحق است و در منطقهٔ استخوان ابرو روییده بنابراین حکم ابرو دارد.

و حداقل این است که انسان برای ترک آنچه شبهه در آن قوی است احتیاط به خرج دهد به ویژه آنکه مذهب جمهور علما این است که هرآنچه غیر از دو ابرو از موی صورت کنده شود نیز در نمص مورد نهی وارد است.

والله اعلم.